

3 Kända ombyggnader, förändringar och underhållsarbeten

3.1 Källor och litteratur

Riksantikvarieämbetet, Byggnadsregistret, www.raa.se, Kyrkobeskrivningar och administrativa uppgifter, Odensala kyrka, A. Hållén, 1996-10-25.

Sveriges kyrkor, Band IV, Häfte 1, Odensala kyrka, Sigurd Wallin, Uppsala, 1912

Upplands kyrkor - 157, Odensala kyrka, Gustaf Näsström, Strängnäs, 1973

Upplands kyrkor - 157 A, Odensala kyrka, Bengt Ingmar Kilström, Eskilstuna, 1996

Länsstyrelsen i Stockholms läns arkiv

Stockholms läns museums arkiv

3.2 Kronologisk förteckning

Årtal	Händelse	Källa
1100-talets andra hälft eller 1200-tal	Långhusets två västra traveér uppförs.	Wallin s 102 Byggnadsregistret, RAÄ
1200-talets början	Den äldsta sakristian (nuvarande värmecentralen) uppförs.	Byggnadsregistret, RAÄ
1200-talet	Tornet uppförs.	Byggnadsregistret, RAÄ
1200-talets senare hälft	Tegelportalen mellan vapenhus och långhus byggs.	Byggnadsregistret, RAÄ Wallin s 62 och 102 Näsström s 72,73
1300-talets förra hälft	Långhuset valvslås med kryssvalv.	Byggnadsregistret, RAÄ Näsström s 73
1400-tal	Långhuset vidgas med två travéer åt öster som valvslås med stjärnvalv. Nytt fullbrett kor, sakristia samt vapenhus.	Wallin s 62, 63 och 102 Byggnadsregistret, RAÄ Näsström s 74
1490-tal	Kalkmålningarna utförs.	Kilström s 4

Medeltid	Kyrkan var täckt av s.k. munktegel av vilka ett 20-tal förvaras å långhusvinden.	Wallin s 59
1514	Altarskåpet tillverkas.	Wallin s 63
1602	Bogårdsmuren hade trätak.	Wallin s 57
1713	Interiören moderniseras i samband med kyrkoherde Nordstedts tillträde.	Wallin s 64
1714	Huvudaltaret flyttas till östra väggen, offeraltare i norr borttages, korskrank nedtogs. Ny bänkinredning med pyramider. Ny predikstol.	Näsström s 80 Wallin s 64
1715	Tornspiran repareras.	Wallin s 67
1715	Kyrkogårdsmuren var putsad och belagd med trätak samt försedd med tre murade ”stigluckor”.	Wallin s 57
1715-17	Reparation och ombyggnad av kyrkogårdsmuren.	Wallin s 57
1715 och 1726	Sakristians östra fönster repareras och ett nytt fönster upptas.	Wallin s 68
1716	Reparation av vapenhusets dörr.	Wallin s 69
1717	Nytt fönster i norra väggen.	Wallin s 64
1718	Sydväggens tre fönster förstoras. Kyrkans innerväggar vitlimmas.	Wallin s 64 och 69
1718	Ny tvådelad dörr mellan långhus och vapenhus.	Wallin s 62
1724	Nytt tegelgolv i tornrummet som nu inreddes med bänkar. Dörröppning med överljus i väster upptogs.	Wallin s 66
1725	Samtliga fönster får nya solbänkar	Wallin s 64
1725	Klockstapeln byggs.	Wallin s 57
1726	Klockstapeln brädfodras.	Wallin s 57 och 64

1729	Kyrkan putsas och avfärgas med tegelröd färg och vita ränder.	Wallin s 58
1747	Stentrappan utanför västportalen läggs.	Wallin s 64
1759	Korets fönster åt öster förstoras.	Wallin s 64
1770-71	Kyrkans repareras efter branden år 1769. Reparationerna gäller främst tak och väggar utvändigt. I samband med dessa reparationer höjs murarna ca. 80 centimeter.	Wallin s 58 och 59
1788-95	Ombyggnad av tornspiran.	Wallin s 67
1792	Fönster förstorades och innerväggar vitlimmades. Ny altaruppsats. Det gamla altarskåpet flyttas till tornrummet.	Wallin s 64, 65 och 69 Näsström s 80
1793-95	Tornspiran tas ned. Ersätts av en huv.	Byggnadsregistret, RAÄ
1800-talet	Kyrkogården utvidgas åt norr.	Wallin s 57
1810	Kyrkgolvet läggs om med plansten.	Wallin s 103
1815	Klockstapelns flöjel.	Wallin s 57
1820	Kyrkogårdsmurens stigluckor borttages och grindstolpar uppmurades.	Wallin s 57
1820	Lövträd planterades utmed kyrkogårdsmuren.	Wallin s 57
1820-23	Grindar till kyrkogårdsmurens öppningar.	Wallin s 57
1860	Västportalens dubbeldörrar tillverkas.	Wallin s 66
1871	Altarskåpet (tillverkat 1514) flyttas till historiska museet.	Näsström s 78
1871	Klockstapelns minsta och största klockor gjuts/omgjuts (den minsta ursprungligen från 1696)	Wallin s 57

1894	Klockstapelns mellanstora klocka omgjuts (ursprungligen gåva till kyrkan 1737)	Wallin s 57
1896	Restaurering ledd av arkitekten Agi Lindegren. Ny inredning och målningsarbeten. Ny bänkinredning, läktarbröstning, orgel, altarpopsats med tabernakel, altarring. Framtagande av väggmålningar. Nya bräddörrar med överstycke av trä mellan långhus och vapenhus. Målat glas i korfönstret.	Wallin s 60, 62, 65 och 91. Byggnadsregistret, RAÄ
1912	Kyrkan hade grovt spritputsade fasader avfärgade gråvita i ljust röd brytning med slätputsade omfattningar kring fönster och murhörn.	Wallin s. 58
1931	Triumfkrucifixet sätts upp igen.	Byggnadsregistret, RAÄ
1940	Ny kopparhuv till tornet sedan den tidigare lanterninen brunnit ner. Nytt tegeltak hela kyrkan. Omfärgning fasader i rosa ton.	Näsström s 83 Byggnadsregistret, RAÄ. Upplands kyrkor, Kilström
1950	Åtgärd klockstapel/klocktorn.	Byggnadsregistret, RAÄ
1973	Fasaderna avfärgas gula.	SLM
1980	Omfärgning av kyrkans fasader i gul ton.	Upplands kyrkor, Kilström
1994-96	Förändringar i kyrkans kor. Byte altarringsskåp. Nedtagning av tabernaklet från altaret. Borttagande av bänk på norra korväggen för att på dess ställe placera tabernaklet.	SLM dnr 1994:079
1999	Upprustning silverkrona.	SLM dnr 1999:034
2000	Byte av klädsel på altarringen.	SLM dnr 2000:131
2003	Fasadrestaurering. Putslagning och avfärgning i gul färg med vita hörn och omfattningar, grå sockelmarkering. Fönstermålning. Tornkula omförgylls och målas.	SLM dnr 2001:192
2003	Ljudanläggning i Odensala kyrka	SLM dnr 2003:122
2004	Planerad restaurering av klockstapeln.	SLM dr 2001:204